

Vraag 4 van 5. *Voorgesteld wordt dat kinderen via het volgen van thuisonderwijs aan de leerplicht kunnen voldoen indien het thuisonderwijs aan minimum kwaliteitsnormen voldoet waarop de onderwijsinspectie toezicht houdt. Welke effecten verwacht u van dit voorstel? Is dit voorstel voor u in de rol van ouder, leraar of onderwijsbestuurder werkbaar? Zo nee, waarom niet? Kleven er volgens u risico's aan de voorgestelde maatregelen? Zo ja, welke?*

Het huidige voorstel vertaalt het schoolse model van onderwijs naar een thuissituatie, waarbij wat geldt als onderwijs ook gereduceerd is tot dat schoolse model. Het toepassen van dezelfde methoden voor controle van de kwaliteit van schoolonderwijs op thuisonderwijs reduceert de flexibiliteit en unieke mogelijkheden van thuisonderwijs om echt onderwijs gericht op het individu te kunnen bieden.

In zijn huidige vorm vereist het voorstel een disproportionele hoeveelheid administratief werk per kind (in vergelijking met scholen), hetgeen aandacht en middelen wegneemt van de primaire taak, namelijk het verstrekken van onderwijs. Daarbij richt het toezicht zich op het individuele niveau van het kind en de familie, niet op het geaggregeerde niveau dat bij scholen geldt. Dit, in combinatie met de huisbezoeken, biedt potentiële risico's rond privacy en misbruik van de op persoonsniveau vastgelegde informatie.

Als een voormalig expat en een moeder van tweetalige en multiculturele kinderen maak ik mij vooral zorgen over de eisen om onderwijs in het Nederlands en binnen de staatsgrenzen te verzorgen. Op deze manier wordt het belang van de Nederlandse maatschappij hoger geplaatst dan het recht van het kind om een band te hebben met de culturen waar het vandaan komt en om kans te hebben om het onderwijs voort te zetten of een baan te krijgen buiten Nederland, mocht het kind dat willen. Het is onduidelijk in het huidige voorstel hoe deze rechten beschermd zijn, terwijl de geldende wet op het primair onderwijs mogelijkheden biedt om tevens onderwijs te genieten in de taal van de cultuur waar het kind vandaan komt (artikel 9, lid 13 van de WPO).

In de manier waarop wij in de praktijk thuisonderwijs bieden gebruiken we Nederlands, Russisch en Engels tegelijkertijd, op basis van de leermiddelen en begeleiding die beschikbaar is en past bij de specifieke situatie. Dit verrijkt de leerervaring van de kinderen, en stelt ze in staat om te vergelijken, contrasteren, vertalen, om kritisch te leren denken wanneer ze culturele verschillen tegenkomen en om op een echte multiculturele manier op te groeien. Reizen naar andere landen om de taal te leren en de cultuur direct mee te maken is onderdeel van de onderwijservaring van onze kinderen. We zorgen ervoor dat onze kinderen in het Nederlands kunnen samenwerken en het Nederlandstalig materiaal voor verdere verdieping kunnen gebruiken, ook wat onderwerpen betreft die ze oorspronkelijk in een andere taal dan het Nederlands geleerd hebben.

Wanneer er toereikend bewijs is (testresultaten, een portfolio, een leervolgsysteem) dat een kind Nederlands en de andere doelen voldoende beheerst, is de manier waarop die kennis tot stand komt, de taal waarin het onderwijs gegeven wordt en de locatie waarop dat gebeurt van ondergeschikt belang, en moeten deze gekozen moeten worden op een manier die het meest effectief is voor het kind en een rijke leerervaring biedt. In lijn hiermee zou de

inspectie gebruik kunnen maken van de ervaring die de Stichting Keurmerk Thuisonderwijs heeft met het beoordelen van leerplannen van families die niet in het Nederlands (of Frans, Duits, Engels) lessen aanbieden. Tenslotte, zoals zoveel succesvolle en in Nederland geïntegreerde buitenlanders weten, is het niet noodzakelijk om een geheel schoolprogramma in het Nederlands te doorlopen om toch de taal te beheersen en onderdeel te zijn van de Nederlandse samenleving.

Vraag 5 van 5. *Hoe zou een thuisonderwijzer zijn pedagogisch-didactische bekwaamheid kunnen aantonen? Kunt u dit toelichten?*

Een keuze voor thuisonderwijs is meestal met veel zorg en veel voorbereiding gemaakt. De ouders die de verantwoordelijkheid voor de onderwijs van hun eigen kinderen nemen verdienen respect en vertrouwen. In plaats van het moeten aantonen van bekwaamheid is het daarom wellicht beter om te kijken naar wat de thuisonderwijzer onderneemt om zich op dit vlak te ontwikkelen en de kwaliteit van het onderwijs te vergroten. Voorbeelden zijn:

- deelname aan Nederlandse en internationale thuisonderwijsnetwerken en regulier contact met andere thuisonderwijsgezinnen;
- het meedoen aan leerkringen, intervisiegroepen, cursussen, conferenties en andere ontwikkelingsvormen voor (thuis)onderwijzers;
- de thuisonderwijsaanpak in een gezin laten zien door portfolios, blogs, artikelen;
- het aanbieden van onderwijsdiensten aan andere (thuis)onderwijzers of kinderen (workshops organiseren, intervisie begeleiden, enz.);
- deelname aan onafhankelijke certificering, bijvoorbeeld door het Keurmerk thuisonderwijs.

Het is ook belangrijk om op te merken dat, terwijl de verwachtingen van thuisonderwijs vergelijkbaar zijn met die van een school, zijn ze niet terug te vinden in de ondersteuning en middelen verstrekt aan thuisonderwijsgezinnen. Scholen maken gebruik van overheidsfinanciering, maar ook niet bekostigde B3-scholen hebben toegang tot de ondersteuning in de vorm van lerarenopleidingen, subsidies, onderwijs aanbod en schoolkortingen bij musea, sportfaciliteiten of labs, de toegang tot specialisten die nodig zijn om hoogbegaafde of dyslectische kinderen te helpen. Zodra thuisonderwijs behandeld wordt als een legitieme vorm van onderwijs, moet deze ondersteunende diensten uitgebreid worden tot thuisonderwijzers.

Dr. Lilia Efimova
thuisonderwijsouder